

مصوبه یکصد و یکمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۳/۱۲

بسمه تعالی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

ویژگی های تولید بذر گیاه دارویی رازیانه در مزرعه و آزمایشگاه

استاندارد ملی ویژگی های تولید بذر گیاه دارویی رازیانه در مزرعه و آزمایشگاه (تاریخ تدوین: ۱۳۹۸/۱۱/۲۸)
تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

دفتر ملیت امنای استاندارد
تحقیقات و آموزش کشاورزی

مصوبه یکصد و یکمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۳/۱۲

مقدمه:

یکی از زمینه‌های بکر و مستعد در عرصه کشاورزی ایران استفاده از ظرفیت عظیم گیاهان دارویی و مرتعی کشور است که بنا به دلایلی تاکنون کمتر مورد توجه قرار گرفته است. در حوزه گیاهان دارویی، کشور به دلیل کمبود اطلاعات علمی و کمبود ارقام، دستیابی به بذر و اندام رویشی مناسب و واجد اصالت و سلامت بسیار دشوار است مشکلات موجود در تامین گیاهان دارویی از عرصه‌های طبیعی باعث تصمیم‌گیری جهت توسعه کشت آنها در عرصه‌های منابع طبیعی و عرصه‌های زراعی و باغی شده است. توسعه کشت نیازمند بذر و اندام‌های تکثیری است. در این راستا، تعریف استانداردهای لازم برای تمام مراحل تولید و حفظ رقم یا ارقام برتر و کمک به معرفی آن به جامعه کشاورزی کشور ضرورت دارد. بدین منظور و در ادامه تهیه استانداردهای بذر و نهال، مجموعه موجود تحت عنوان ویژگی‌های تولید بذر گیاه دارویی رازیانه در مزرعه و آزمایشگاه تهیه و در آن ویژگی‌های ضروری یک مزرعه تولید بذر استاندارد و به تبع آن بذر قابل گواهی تشریح شده است. امید است این مجموعه که با تلاش تعدادی از متخصصین کشاورزی در رشته‌های مختلف و نیز مشاوره حضوری و غیر حضوری همکاران علمی و تجربی تهیه شده است، بتواند سبب ارتقاء صحت تولید بذر رازیانه و فرآورده‌های آن گردد. برای اعتلای هرچه بیشتر مجموعه قوانین و مقررات و رفع اشکالات و ابهامات احتمالی آن، این استاندارد هر دو سال یکبار قابل اصلاح و تجدید نظر می‌باشد. لذا از همه دست‌اندرکاران تولید بذر درخواست می‌شود در حل مشکلات احتمالی علمی و عملی این مجموعه با این مؤسسه همکاری نمایند تا در نهایت صاحب استاندارد علمی-عملی توانمند و مؤثری در کشور باشیم.

استاندارد ملی ویژگی‌های تولید بذر گیاه دارویی رازیانه در مزرعه و آزمایشگاه (تاریخ تدوین: ۱۳۹۸/۱۱/۲۸)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

دفتر دیات امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی

اهمیت گیاه یا محصول:

راز یانه (Fennel Bulbs) یا باد یانه یا باد یان گیاهی است گلمدار از راسته آپپالس (Apiaceae)، از تیره چتریان (Apiaceae) از سرده رازیانه ها (Foeniculum). این گیاه سرشار از ترکیباتی مشابه هورمون زنانه استروژن (فیتواستروژنها) است و طبیعتی گرم دارد. ریشه، شاخه های جوان، برگ ها، گل آذین و میوه های رسیده و خشک شده در درمان بسیاری از امراض بویژه دردهای مربوط به سیستم گوارشی موثر است. رازیانه در درمان دیابت، برونشیت و سرفه های مزمن و همچنین در درمان سنگ کلیه بسیار مفید و موثر می باشد. خاصیت دارویی میوه های این گیاه از جمله: مداوای سرفه، دل درد، نفخ، سوء هاضمه در کودکان و تحریک تولید شیر در مادران شیرده، در اکثر دارونامه ها مورد تاکید قرار گرفته است (Damjanovic et al., ۲۰۰۵).

اهداف مورد نظر:

- ارائه استاندارد های لازم برای ایجاد مزرعه تولید بذر رازیانه
- ارائه استانداردهای لازم برای بررسی کیفی بذر رازیانه در آزمایشگاه
- ایجاد زیرساخت ها و فراهم شدن امکان تولید بذر گواهی شده رازیانه

ضرورت تدوین / بازنگری استاندارد:

استانداردهای تولید بذر رازیانه تاکنون تهیه نشده و جهت فراهم شدن امکان تولید بذر گواهی شده رازیانه ضرورت دارد.

طبقات بذری:

طبقات بذری شامل پیش پایه Pre-basic پایه Basic گواهی شده Certified است. در حال حاضر به علت عدم وجود ارقام اصلاح شده تنها طبقه گواهی شده در استاندارد لحاظ شده است.

استاندارد ملی ویژگی های تولید بذر گیاه دارویی رازیانه در مزرعه و آزمایشگاه (تاریخ تدوین: ۱۳۹۸/۱۱/۲۸)

تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

دفتر هیئت امنای سازمان
تحقیقات و آموزش کشاورزی

مصوبه یکصد و یکمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۳/۱۲

استانداردهای تولید بذر رازیانه - مزرعه

موارد	پیش پایه Pre-basic	پایه Basic	گواهی شده Certified
تناوب (حداقل سال)	-	-	۳
فاصله ایزولاسیون (حداقل متر)	-	-	۸۰۰
سایر گونه های جنس مربوطه (حداکثر تعداد در ۱۰۰۰ بوته)	-	-	۰
علفهای هرز: - غیر مجاز (تعداد بوته در ۱۰۰ متر مربع) - سایر علف های هرز (تعداد بوته در ۱۰۰ متر مربع)	-	-	-
	-	-	۱۰
بیماریهای بذرزاد بوته های آلوده (درصد)	فوزاریوم و آلترناریا	-	۰,۰۵

*مزرعه می بایست عاری از علف هرز انگلی سس باشد.

**در زمین های دارای سابقه آلودگی به بیماری کشت نشود.

استاندارد ملی ویژگی های تولید بذر گیاه دارویی رازیانه در مزرعه و آزمایشگاه (تاریخ تدوین: ۱۳۹۸/۱۱/۲۸)
تایید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت های امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مصوبه یکصد و یکمین جلسه هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۳/۱۲

استانداردهای تولید بذر رازیانه - آزمایشگاه

موارد	پیش پایه Pre-basic	پایه Basic	گواهی شده Certified
خلوص فیزیکی (حداقل درصد)	-	-	۹۷
مواد جامد (حداکثر درصد)	-	-	۳
حداقل درصد جوانه زنی استاندارد			۷۵
حداکثر درصد رطوبت			۱۰
بذر سایر محصولات (حداکثر تعداد در ۱۸۰ گرم بذر)	-	-	۸
علف هرز حداکثر بذر علف های هرز در نمونه کاری (تعداد در ۱۸۰ گرم بذر)	-	-	۱۲
بذر سس	-	-	۰
بیماری ها درصد بزمردگی آوندی <i>Fusarium oxysporum</i> f.sp. <i>funiculi</i> بلایت (سوختگی) آنترناریایی <i>Alternaria alternate</i>	-	-	۰/۵

علف های هرز غیر مجاز عبارتند از: شوکران

استاندارد ملی ویزگی های تولید بذر گیاه دارویی رازیانه در مزرعه و آزمایشگاه (تاریخ تدوین: ۱۳۹۸/۱۱/۲۸)
تأیید دبیرخانه هیئت ممیزه و هیئت امنای
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

